

Nyhedsbrev

Center for Natur- og Nationalparkforskning

Godt nytår og velkommen til en ny udgave af nyhedsbrevet fra Center for Natur- og Nationalparkforskning.

CNNF holder nyt natur- og nationalpark seminar d. 24 April 2015

CNNF seminar om nationalparker, fredning og menneskerettigheder i Syd.

Fredag den 24/4 kl. 13-16 i Geo-Fagsal, Hus 0.2. RUC. Afsluttende med et glas vin og en snak.

Relationen mellem nationalparker, naturfredning på den ene side og fattigdomsbekæmpelse og menneskerettigheder på den anden er i stigende grad kommet under debat, ikke mindst i relation til aktuel fredningspolitik og praksis i Syd. Baseret på feltstudier i Asien, Latin Amerika og Afrika har forskere og NGO'er stillet spørgsmålstegn ved hensigterne bag de omfattende fredningsaktiviteter i det såkaldte 'globale Syd'. I nogle tilfælde har fredning af naturområder givet anledning til at diverse aktører med relationer til nationale regeringer eller militæret nu har fået magten til at drive rovdrift på naturressourcerne i området i stedet for den lokale befolkning. I andre tilfælde er store landområder blevet overdraget til kommercielle safari- eller jagtarrangører under henvisning til at de tidligere brugere har misrøgtet områderne. På det verbale plan er der generel konsensus om behovet for at inddrage de lokale brugere i fredningstiltag, ligesom der i retorikken lægges vægt på, at fredning, for at være effektiv, skal kædes sammen med bekæmpelse af fattigdom. Fredning har på den måde fået et menneskeligt ansigt. Virkeligheden er dog ofte en anden. I realiteten viser fattigdom og uretfærdighed sig ofte at gå fint i spænd med naturfredning. Modstand mod fredningen og dens kommercielle udnyttelse har derimod ofte meget trange kår.

På seminaret vil vi diskutere hvorfor fredning er blevet en så magtfuld faktor i kampen om fordeling af jord og naturressourcer, hvorfor fredningstiltag ikke altid er populære blandt de befolkningsgrupper, der er naboer til fredede områder, samt hvorledes man kunne eventuelt mindske fredningens negative effekter.

Oplæg fra:

Stig Jensen: Kampen om naturen i en skov af interesser - En aktørtilgang til naturfredning i Syd.

Ebbe Prag: Offentligt - privat partnership som fredningsinstrument, erfaringerne fra Niokolokobaparken i Senegal

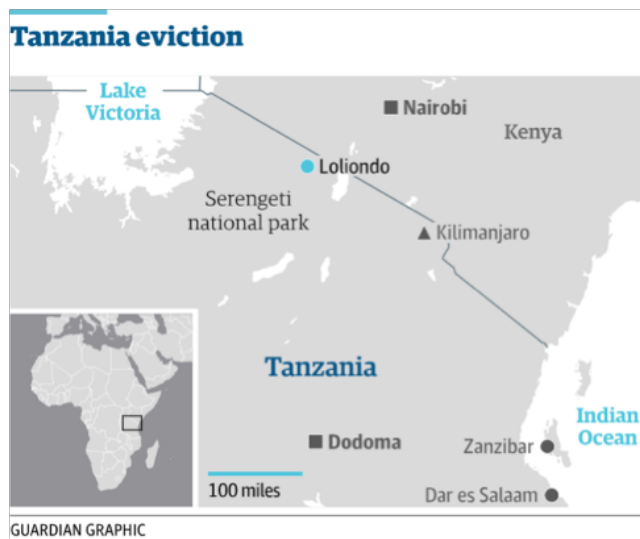
Anne Mari Cobb: Privatisering som fredning? En undersøgelse af Aage V Jensen Fonds naturbevarelse i Maremani, Sydafrika (tentativt)

Kristine Juul: Fredning som disciplinering? Rids fra den aktuelle forskning i fredning og naturbeskyttelse i Syd.

Note:

Tanzanias regering løber fra løfte til Masaier nær Serengeti og genoptager forhandlinger med Dubai baseret selskab om jagt- og safari virksomhed i Loliondo vildtkorridor.

I slutningen af 2014 meddelte den tanzaniske regering at den havde genoptaget forhandlingerne med den kommercielle jagt- og safarivirksomhed Ortelo Business Corporation(OBC), om overtagelse af et område på 1500km², på grænsen til Serengeti National Park. Beslutningen er overraskende, idet regeringen så sent som i september 2014 havde givet efter for et massivt lokalt og internationalt pres og erklæret planerne for skrinlagde.



Gennem 18 måneder havde aktivister protesteret på vegne af de 40.000 Masaier, der stod til at blive bortvist fra deres traditionelle græsningsområder. Den velkoordinerede og internationalt orienterede protest, der bl.a. omfattende 1,7 mio. underskrifter indsamlet af online aktivistgruppen Avaaz under mottoet *Stop the Serengeti Sell-Off*, bidrog åbenbart til at få den tanzaniske regering til at genoverveje planerne.

Ifølge avisen the Guardian var løfterne dog ikke langtidsholdbare og forhandlingerne om overdragelse af Loliondos græsningsarealer til det i Dubai hjemmehørende selskab er nu genoptaget. Firmaet, der har tætte forbindelser til den kongelige familie i Dubai, ønsker at etablere en såkaldt vildt-korridor fra Serengeti gennem Loliondo. Dermed kan de yderligere udvide deres jagt- og safariresort i luksusklassen, der foruden medlemmer af Dubais kongefamilie også tæller den

engelske Prins Andrew blandt de prominente kunder. Den 1500 km² store udvidelse af jagt-resorten indebærer, ifølge the Guardian, at 40.000 Masaier bogstavelig talt må se sig om efter andre græsgange. Som led i genforhandlingerne tilbyder selskabet imidlertid en kompensation på 1 mia. Tanzania Schilling (ca. 3,7 mio. D. Kr.) som plaster på såret. Pengene udleveres imidlertid ikke direkte til de skadelidte, men skal bruges på forskellige socio-økonomiske projekter blandt de fordrevne Masaigrupperinger. Dette tilbud er dog indtil videre blevet afvist af Masaierne repræsentanter, som hævder at græsgangene i Loliondo er livsnødvendige for opretholdelsen af deres livsform baseret på kvægdrift.

Fordrivelsen af Masaierne i Loliondo føjer sig til en lang række andre overgreb, der siden briternes kolonisering af Tanzania i slutningen af 1800-tallet skridt for skridt har indskrænket især kvægnomadernes råderum. Regeringen hævder at den store koncentration af dyr er ødelæggende for områdets natur, men som Ced Hesse, fra det DANIDA støttede IIEDs Drylands Program, forklarer til Christian Science Monitor, så bruges henvisninger til overgræsning, overbefolkning og naturbeskyttelse alt for ofte som undskyldning for befolkningsfordrivelse, der tjener helt andre formål.

Kilder: The Guardian, 16 November 2014 samt Christian Science Monitor, 18 November 2014.

CNNF, Roskilde Universitet, Februar 2015, Nr. 5

Roskilde Universitet indsendte i dec. et positivt hørings svar vedrørende oprettelsen af Nationalpark "Skjoldungernes Land":

Udtalelse vedr. "Forslag til Nationalpark Skjoldungernes land" i høring i efteråret 2014

Roskilde Universitet udtaler sig til fordel for gennemførelsen af nationalparken. Med dette område vil man have sikret et repræsentativt og varieret udsnit af østdansk kulturlandskab af høj kvalitet og oplevelsesværdi.

Roskilde Universitet har, bl.a. gennem vores repræsentant i styregruppen for Nationalparkprojekt Skjoldungelandet, professor Kjeld Schaumburg, med interesse medvirket i det store forarbejde som Lejre, Roskilde og Frederiksund kommuner har igangsat vedrørende forberedelsen af Nationalpark Skjoldungelandet.

Efter universitets opfattelse er det kompromis, som afgrænsningen af parken er udtryk for, et acceptabelt udgangspunkt for dens udvikling.

RUC fæstner sig ved, at det i høringsmaterialet fremhæves, at undervisning og forskning er vigtig. RUC har gennem hele sin "levetid" haft forskning i både fjorden, i kulturlandskab og i turisme og betydningen af friluftsliv og naturformidling som vigtige virkefelter. Med RUCs undervisningsform har der også gennem tiden været mange studenterprojekter indenfor disse emner og geografisk placeret i det, der nu foreslås til at blive Skjoldungelandet. Roskilde Universitet er indstillet på at engagere sig aktivt i forskning, undervisning og formidling i forbindelse med udviklingen af Nationalpark Skjoldungelandet.

Roskilde Universitet står godt rustet til denne opgave. Siden oprettelsen af universitetet i 1972 er der gennemført et stort antal forskningsprojekter vedrørende Roskilde Fjord og oplandet hertil, og et meget stort antal relevante studenterprojekter er blevet skrevet indenfor såvel naturvidenskab, samfundsvidenskab som humaniora. Udover dette har Roskilde Universitet gennem årene opbygget en tværfaglig ekspertise indenfor en række områder af betydning for det kommende arbejde med udvikling af nationalparken, der omfatter alle RUCs institutter, samt Roskilde Universitetsbibliotek og RUC-Innovation:

Det gælder således

- forskning i organisations- netværks-, demokratistyrings- og innovationsprocesser (Center for Aktionsforskning og Demokratisk Samfundsudvikling (ENSPAC og PAES), Center for Organisationspsykologi (PAES), Center for Social Entreprenørskab (PAES), Center for Demokratisk Netværksstyring (ISG), RUC-innovation),
- indenfor oplevelsesforskning og oplevelseskommunikation (Center for Natur- og Nationalparkstudier (ENSPAC og CUID), Center for Sundheds-fremmeforskning (PAES og ENSPAC), Center for oplevelsesforskning (CBIT og ENSPAC), Experience Lab (CBIT), FABLAB (CBIT)) samt
- indenfor en række naturfaglige samt almene og fagpædagogiske områder (især i Inst. for Kultur og Identitet (CUID), Institut for Miljø, Samfund og Rumlig Forandring (ENSPAC), Institut for Natur, Systemer og Modeller (NSM) samt Roskilde Universitetsbibliotek).
- RUC ser dertil et stort innovations- og vækstpotentiale i de virksomheder, der er placeret inden for nationalparken, hvorfor RUCinnovation vil etablere en klynge bestående af oplevelsesøkonomiske virksomheder placeret inden for nationalparken.

CNNF, Roskilde Universitet, Februar 2015, Nr. 5

Vi ser det som en vigtig opgave for universitetet at bidrage med tilvejebringelse af alsidig viden om både natur- og kulturværdierne i parken, samt med udvikling af de økonomiske muligheder i parkens etablering.

Det er afgørende vigtigt, at status nu og udviklingen i området som nationalpark kendes og følges. Vi føler i særlig grad en rådgivende forpligtigelse overfor den kommende nationalparkbestyrelse, hvad angår den langsigtede udvikling af nationalparken. Det kunne handle om afvejningen af de økonomiske muligheder i forhold til sikringen af parkens naturværdier, opbygningen af et overvågningssystem for såvel naturens status som besøgsstrømmene og deres konsekvenser for natur- og kulturmiljøkvaliteter og deres oplevelsesværdier, som sikringen af nationalparkens langsigtede hovedformål: At styrke og udvikle naturkvaliteten, herunder skabe større sammenhængende naturområder.

Roskilde Universitet indtræder gerne i det kommende nationalparkråd, og ser frem til et frugtbart samarbejde med Nationalpark Skjoldungelandet, de medvirkende kommuner og de mange lokale organisationer og foreninger, der engagerer sig i nationalparkens udvikling.

Med venlig hilsen

Hanne Leth Andersen
Rektor, Roskilde Universitet, RUC

Claus Vesterager Pedersen
Overbibliotekar, Roskilde Universitetsbibliotek, RUB



Kongernes Nordsjælland

I Nordsjælland ser det også ud til at gå fremad med nationalparksagen. I hvert fald har fem nordsjællandske kommuner i dec indleveret forslag til miljøministeren om Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

Kommunernes forslag er nu under behandling i Naturstyrelsen. Sagen kan følges på <http://mim.dk/nyheder/>

RGS-IBG Annual International Conference 2015

Wednesday 2 to Friday 4 September 2015

Session invite:

At a crossroads or new strategies? - The role of protected areas in the Anthropocene

Next year, 2016, marks the 100th anniversary of The US National Park Service Organic Act, which was an act under Federal law to establish a national park system to be managed by The National Park Service (NPS). Under the jurisdiction of the Department of the Interior, the NPS became the government's 'guardians' or 'caretakers' of these protected landscapes, with the authority to ensure 'proper use and management of these parks' and to, '...promote and regulate the use of the Federal areas known as national parks...'

Human-nature relations was an integral part of this policy and resulted in similar management models, which have evolved around the Globe, from the USA to Asia, Africa to Europe. But now, 100 years on, there are new challenges: the public purse strings are tightening; goals on biodiversity, ecosystem services and conservation go beyond the 'islands' of protection; and local communities are becoming more actively involved in planning and management aspects, including the role of the corporate (i.e. private enterprises), which may now be as effective a caretaker as any public body.

Some interesting questions therefore arise. For example, is it now true that human-nature interaction and the '...forms of public engaged in the contestation of planetary governance...' are changing, whereby such changes will '...herald new demands on our habits of thought...'? If so, for there to be a 'next 100 years', is it therefore time for more complex governance, federal domain and protected 'islands' to move towards greater liberalism, private enterprise and adaptive co-management programmes?

In other words, has time come to re-think and re-organise the role and idea about protected areas in the Anthropocene?

With these thoughts in mind, the main aim of this session is to progress themes that determine cogency for the future of tourism and recreation management of protected areas around the Globe. This includes exploration and discussion of the challenges and the opportunities that new global fluxes present for the future of protected areas.

Contact: Andreas S. Hansen, Göteborg Universitet (andreas.hansen@geography.gu.se)
